Anno 1626 [illegible]

NOS GABRIEL DEI GRATIA SACRI

Romani Imperii, Et Transilvaniæ Princeps, PARTIVM REGNI HVNGARIÆ Dominus, Siculorum Comes, ac Oppuliæ Ratiboriæq; Dux, &c.

ERDÉLYI MÚZEUM KÖNYVTÁRA

ERDÉLYI MÚZEUM KÖNYVTÁRA KÉZIRATTÁRA

MEmoriæ commendamus tenore præsentium, significantes quibus expedit universis: Quod Illustriss: Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregij & Nobiles, cæteriq; universi Status & ordines trium Nationum Regni nostri Transylvaniæ, & partium Hungariæ eidem annexarum, in Generalibus eorum Comitijs, ad diem vigesimum quartum Mensis Maij, Anni Domini, Millesimi Sexcentesimi vigesimi Sexti, in Civitate nostra Alba-Iulia, ex edicto nostro celebratis congregati, exhibuerunt nobis & præsentaverunt quosdam infra scriptos Articulos, in eisdem Comitijs paribus ipsorum votis, & unanimi consensu conclusos: Supplicantes nobis humilimè, ut nos universos eos Articulos, omniaq; & singula in eisdem contenta, ratos, gratos, & accepta habentes benignè approbare, ratificareq; dignaremur. Quorum quidem Articulorum tenor talis est:

ARTICVLI DOMINORVM REGNICOLARVM TRIVM nationum Regni Transylvaniæ, & partium Hungariæ eidem annexarum in Generalibus eorum Comitijs, in Civitate Alba-Iulia, ad diem vigesimum quartum Maij. Anno Domini 1626. indictis celebratis conclusi.

AZ Felseged kőzinkben kűldőt Propositioiabol, veszszűk egesz Orszagul Kegyelmes Vrunk eszűnkbe, Felsegednek reánk valo szorgalmatos Atyai gondviseleset, és vigyazasat, miképpen Felseged szegeny hazánkat *tanquam Pater*

Patria bekeſſeges és csendes állapattyaban, minden uton és modon, mind az oltatol fogva miolta Iſten Felſegedet Feiedelmi méltoſagos állapattyában elönkben rendelte, és helyheztette, igyekezet meg tartani, és oltalmazni; kiért az Szent Iſtennek nagy hálakat adunk, Fnek penig tellyes eletünkben igaz hüſeggel meg ſzolgallyuk, mint Kegyelmes Vrunknak: kervén az Sz. Iſtent azón, hogy ennek utanna is Felſegedet közöttünk ſokaig ſzerencſesen élteſſe, mind ö Felſegevel az mi Kegyelmes Feiedelem Aſzſzonyunkkal, és ez moſtani Sz. Vy hazaſſagat ſzentellye és áldgja meg, vezerelvén és oktatván mindenekben Szent Lelkevel Felſegteket, ſzegeny hazánknak bekeſſeges, csendes állapatban valo meg tartaſara, és igazgataſara; tartſa meg-is Felſegteket, hoſzſzu ideiglen bodog io egeſſegbē ſzegeny meg romlot nemzetſegünknek gyarapodaſara és oltalmara.

MIndeneknek felette penig az Felſeged kiváltképpen valo Atyai K. gondgya viſeleſet, veſzſzük ebből-is eſzünkben Kmes Vrunk, hogy Felſeged ſzegeny hazákrol és rollunk mindnyaian el nem feletkezvén, jövendöbeli ſzegeny hazánknak csendes meg maradaſarol bölcsen gondolkodot, és ha az Vr Iſten Felſegedet (*kit hoßßu ideiglen tavoztaſſon el ßrvünk ßerint kivanyuk*) ez világbol ki ſzollitana; ö Felſeget az mi Kmes Aſzonyunkat mutattya jövendöbeli gondviſelönknek; ezert-is legyen áldot az Vr Iſtennek az ö Sz. neve, hogy Felſegednek ſzivet elmeiet erre forditotta.

Mi-is orſzagul iavallyuk, és *Sub conditionibus infra ſcriptis*, ma egy akarattal egyenlö ertelemmel válaſztyuk Feiedelmünknek: Az Vr Iſten ö Felſegenek, adgyon eröt rea Gubernálhaſſa ugy ſzegenj hazánkat, az mely legyen elsöben, az ö Sz. nevenek dicsiretire, az után penig mindnyaiunknak meg maradaſunkra.

Mely conditiok következnek illy forman.

I. Mint hogy az mi Kegyelmes Aſzonyunkat Orſzagul Feiedelmünke addig valaßtottuk, mig ö Felſege az mi Kegyelmes Vrunknak nevet viſeli; mi-is Orßagul addig igerük, és köteleßßük magunkat az ö Felſege hüſegere, ſ-nem tovab ſem külömben.

Biblioteca Centrală Universitară CLUJ

II. Erdely Orßágahoz és Magyar Orßágnak ide tartozo reßzeihez több juſt az ßabad válaßtaſnal ſemmit ő Felſege ne prætendallyon; azt penig ſem titkon ſem nyilván ſemmiuemű ſzükségében mas Feiedelmekre ne tranſferallya, ſem erről ne tractallyon ſenkivel.

III. Dotalitiuma mind azonáltal az mint ő Felſege az mi Kőnes Vrunk inſcribalta éppen ő Felſegenek meg tartaßek.

IV. Hogy minden Gubernatio és gondviſeles moſtani, és következendő Gubernator Vram ő Nagyſágan legyen, és Tanacsokon, és ſemmit ő Felſege, az Orßag közönſeges dolgaiban ő Nagyſáganak és Tanacsoknak akaratrya és birek nélkül ne cſelekedgyek.

V. Hogy ſeukit idegen nemzetet azon kivül ha kit ő Felſege bene merita perſonat Gubernator Vrunk, az Tanacs és az Orßág közönſeges ſuffragiumabol recipiáltatna, az Tanacsban be ne vegyen haza ſiain kivül, és idegen nemzetnek tißteket, főképpen várakban ne adgyon, idegen nemzetből állo Præſidiumot, ſe várakban, ſe maga mellet ne tartſon, körülötte levő belső Vdvara népen kivül, kiknek numeruſa ket ßaz perſonat omnibus computatis ne exceddallyon.

VI. Ezeknek penig meg tartaſokra köteles legyen Gubernator ő Nagyſaga, az Orßágnak minden Statuſival eggyűt, melynek obſervaltatáſara plena Authoritaſſa legyen.

VII. Hogy ſemmi követſeget valamellyek az Orßagot és közönſeges dolgot illetik, Gubernator Vrunk ő Nagyſaga és Tanacsok hirekńélkül ő Felſege ne hallyon, és válaſzt ſemmi külső Feiedelmeknek ne adgyon, ſe követſeget ne inſtituallyon ő Nagyſagok birek nélkül.

VIII. Hogy ha (kit Iſten el tavoztaſson) Gubernator Vrunknak ő Nagyſaganak, holta történnek, köteles legyen ő Felſege arra, hogy egy holnap alat más Gubernatort válaſztaſson, addigh annak authoritaſſa az Tanacs mellet legyen és maradgyon; mely válaſztás az egeſs Tanacs tetzeſeből legyen.

IX. Ha penig kit Iſten el tavoztaſson ez orßagban oly diſturbiumok támádnanak, mely miat ő Felſegenek Attyafiainak tetzeſekbol és Tanacsokbol ki kellene ez Orßágbol menni, tehát in eo caſu hiſſük, hogy az mi Kőnes Vrunknak ſegeny házáira Kegyelmes tekintetti leßen: Ha mit azert ő Felſege az mi Kőnes Vrunk Teſtamentomaban ez Orßágnak hadna, azt ő Felſege Aßßonyunk az Orßágnak intacte meg hadgya.

X. Feiedelem Aßßonyunk ô Felſege az Orßágnak gubernatioiat kezeben vevén egy Teſaurariuſt Gubernator Vrunk és az egeſz Tanacs tetſzeſeból válaſzſzon, kinek az Orßág proventuſi kezeben ſzolgaltatván, az Orßág ßûkſegere valo erogatiokban micsoda modalitaſt kôveßen, ugyan akkor ô Felſege Gubernator Vrunk és az egeß Tanacs tetzeſeból deliberallyon.

XI. Az negy recepta religiokban *minden bantás nélkûl, minden rendeket meg tartſon ô Felſege.*

XII. Vrakat, Nemeſſeket, keritet és mezô Városokat, Szekelyſeget, Szaſzsagot, regi és legitimè eman*altatot* Priuilegium*okban, Donatiokban, mellyek helyben maradtanak;* annuen*tiakban* inſcripti*okban megh tartaßon.*

XIII. Mivel ßegeny hazánknak meg maradáſa Iſten után az fenyes Portatul fûg, ô Felſege az Portatul el ne ßakadgyon, hanem annak kedvet kereſſe.

ARTICVLVS I.

Minden io fele moneták mellyeket 1620. Eſztendeſ h és és moſtani reformatiotol fogva vertenek, el véteßenek, ez ellen cſelekedôk meg bûntetteßenek, az penz io ligaban cudaltaßek, az le tôt garaſnak uſußa penitus meg ßûnnyen.

AZ Felſeged propoſitioiabol értyûk Kegyelmes Vrunk az monetaknak allapattyat miben legyen, és azok miat valo ſok fogyatkozaſinkat-is Kegyelmeſſen Felſeged proponalvan elônkben, magunk-is elegge lattyuk és naponkent ſok karunkkal experiallyuk, azok miat valo fogyatkozaſinkat. Feletteb ſzûkſegeſnek-is itillyûk lenni egeſz Orſzagul, arrol deliberalnunk: Végeztûk azért Kegyelmes Vrunk Orſzágul, hogy az io fele monetak: ugy-mint az ôt penzes és harom penzes

garas

garas, *és* az apro penzek-is, mellyeket 1620 eſztendeigh vertek, és ez moſtani uy apro penz-is, az Matyas Csaſzar ôt penzes garaſſa, az Bathori Gabor Feiedelem harom és ôt penzes garaſſa *indifferenter* mindenût el kellyenek.

Mind azonáltal Felſeged az Cuſoriakra igen *ſerio demand*allyó, hogy az penzeket ôt lotra ligallyak, arra rendeltetet tiſz viſelôk, *ſub amiſſione capitum & omnium bonorũ mobilium & immobilium*, hogy à ſzomſzed Orſzagokbanis ſzabadonel kelheſſenek, ezeket penig minden fele rend el vegye ſub pœna Confiſcationis, omnium bonorum mobilium & immobilium, kire az tizt viſelôknek minden helyeken ſzorgalmatos gond-viſeleſſek legyen, es hogy az Tiſzt-viſelôk-is ebben inkab el iarianák, Felſeged Kegyelmes annuentiaiabol es engedelmebôl à Tiſzt-viſelôknek aſſignallyuk harmad reſzet az confiſcationak, ket reſzet peniglen az Tiſzt-viſelôk-is az Felſeged tarhazaban igazan tartozzanak be ſzolgaltatni. Az le tôt garaſnak-is penig kereskedeſet, *uſuſsat* mivel Felſeged *pœnitus* tollalta, mind mas Orſzágban valo ki viteliuel eggyût, *pœnitus* mi-is egeſz Orſzágul unanimi *omnium noſtrorum Conſenſu* interdicallyuk ezen fellyul megh irt *pœna* alat.

ARTICVLVS II.

Az Vy limitatio ab omnibus obſervaltaſſek, *és az kikn*ẽ obſerv*alnak azoknak bizonyos bũntetes rendeltetik, haſonlo képpen az mely Tiſztek nem* obſerváltatnák-is.

AZ mint penig Felſeged Kegyelmes Vrunk, az Aros rendeknek és minden nemû miveſeknek, kereskedô rendeknek, az elôt.is Kegyelmeſſen ſzegény hazánkra akarvan ebbôl-is Atyai gonduiſeleſet teriezteni marhaioknak és miueknek arrat limitaltatta volt: moſt-is penigh uyiobban az io monetaknak valorahoz képeſt, Felſeged Tanacsival eggyût, és mind az harom Nemzetbôl valo Statuſokbol azoknak limitatioiokra bizonyos ſzemelyeket mi-is Felſeged Tanacsi melle valaſztuan, mindẽ marhaknak, miueknek arrokat limitaltak ezen gyûles alat.

Kônyôrgûnk Felſegednek, mint Kegyelmes Vrunk-

nak, hogy ez moſtani Limitatiot, mellyet az Váraſi rendek-is az tőb Vrainkés Atyánkfiaival eggyűt, egy ertelemből limitaltak: az Felſeged Erdeli Ditioiaban minden helyekben, és minden rendekkel obſervaltaſſa, ne mulaſſak nevetſegel el mind az Aros rendek, és egyeb emberek-is, Felſegednek ebbeli reánk valo Kẽes gondgyaviſeleſet, mint ekkediglen cselekedtek Az kik penigh nem obſervalnak ez moſtani limitatiot, ez meg irt formán bűntetteſſenek meg.

Ha mely Aros vagy mives ember az Limitatio miat kereskedeſet, vagy miueleſet el hadna, vagy ez limitatio ſzerint nem adna marhaiát, vagy nem műuelne *in amiſſione omnium bonorum mobilium & immobilium convincal*taſſek, kit az birák *comperta rei veritate exequal*lyanak, *ſub pœna amiſſionis officii & honoris*, és effele marháknak ket reſze az Fiſcuſe, harmada penig az birákè legyen.

Ha ki penig el ado marháiát és mivet el dugya, el tagadgya az vevő embertől, vagy limitalt árránál fellyeb adgya el ezen pœnaia legyen. Ha ki az vevők kőzzűl-is el titkollya, és meg nem ielenti effele Aros vagy mives embereknek à limitatio ellen valo exceſsuſokat ezen pœnán maradgyon.

Ha penig az Tiſztviſelő birák nem obſerváltatnak, ő Felſege rendellyen idegen Executorokat, à kik obſervaltaſſak az limitatiot.

Haſonloképpen tartozzanak gondotviſelni, az Vármegyeken, Szekellyſegen az Fő Iſpanok-is, Kapitanyok, és fő Király birák, és ne engedgyenek ſemmifele marhát és mivet fellyeb az limitationalel adni, hogy igy az Városokban lako minden renden levő kereskedő és mives emberek-is tarthaſſak magokat felőlők el rendelt Limitationkhoz; alioquin ha az fő Tiſztviſelők nẽ obſervaltattyák, ſ-meg bizonyoſodik felőle, az à kit requiraltak, azon bűnteteſt ſzenvedgye, mellyet az Városok birai.

ARTICVLVS III.

Kik legyenek Szabad Hayduk, és kik ne, el vegeztetik, azok penig regeſtraltatván ſenki tobbagyat ennek utánna közikben fogadni ſzabad ne legyen, az kik moſt vadnak köztők Földes Vroknak reſtitualtaſſanak.

AZ mi az megh nemeſſitetet Hayduſagnak allapattyat nézi Kegyelmes Vrunk, melyről Felſeged Orſzagul nekúnk

kűnk elönkben proponált: miuel Biharvármegyeben Iobbagiat ſenki *mandatum*mal fel nem ſzokta kerni, hanē az Orſzágnak ettől valo végezeſe ſzerint, biroval kerik fel mindenűt à Iobbagyot. Igy azért végeztük Felſegeddel egy értelemből, hogy à kik az io emlekezetű Bocskai Iſtuán Feiedelemſegeben, az Orſzágnak fegyverekkel ſzolgáltak, és az kiket, az után valo Feiédelmek-is meg nemeſitven, kőzikben telepedtek, és fegyverekkel ſzolgáltak, ennek utanna-is azok maradgyanak helyben. Mely Hayduſág Felſeged Kīnes *reſolutio*ia ſzerint, *primo quoq; tempore* mindenűt Regeſtrumbā irattaſſek, tudhaſſa Felſeged és mi-is, kik ſzolgalnak ez Orſzágnak kőzűlők fegyverekkel, ſ-kik nem, és ez után parázt Iobbagy embert az Városokban be fogadni ne mereſzellyenek az Capitanyok, sőt az kik az Városokban, comperialtatnak-is affelek, tartozzanak *Dominis ſuis Terreſtribus reſtitu*áltatni az előbbeni Articuluſnak pœnaia alat.

ARTICVLVS IV.

Minden Kapu után tiz tiz forint ado prefixis terminis deponen: rendeltetik: az le tőt garas az adobanmasfel penzben be vetetik.

AZ adozas minemű ſzűkſeges legyen Kegyelmes Vrunk Felſegednek kűlőmb kűlőmb fele expeditioira egeſz Orſzagul elegge lattyuk, de è contra ez mellet ſok fele fogyat kozáſinkat magunknak ſ'mind ſzegény kőſſeginknek nem tagadhattyuk: mind azáltal, hogy Felſeged ſzegény Hazánk iovara, és bekeſſeges meg maradáſara egyeb ſzűkſeges dolgaira-is elegedendőképpen el érkezheſſek, igerűnk Felſegednek mind az ket réndbeli adoban kapu ſzám után tiz tiz forintot Felſeged tárházában adminiſtraltatnunk: melynek ugy-mint az Sz. Geőrgy napinak felenek napiat, 1. *Auguſti*, felenek *1 Septemb*: Az Szent Mihály napinak felenek 1. *Novembrŭ*, felenek *1. Ianuarii aſſigna*llyuk. Felſegednek kőnyőrgűnk legyen *contentus* velle.

Hogy penig Felſeged az le tőt őt pénzes garaſt más fel penzben be vétetni az adoban Perceptoriual, annuált, és ez elmult adobeli reſtantiakat-is mellyeket *maturo tempore* à Perceptorok be hoztak volt az Felſeged Tárházában, Felſeged exactorival ugyan más fel penzben be vétetni engedte Kegyelmeſſen, Felſegednek mint Kīnes Vrunknak ebbeli hozzánk valo kegyelmeſſeget hiven meg ſzolgallyuk.

Mivel penigh az Vr Iſten Fő̃ck, ſzivet, elmeiet arra vezérlette, hogy Orſzagul az Felſeged kegyelmes teczeſéből, az mi Kegyelmes Aſſzonyunkat Feiedelmünknek válaztottuk: Mi-is orſzágul *in initio gratulationis novi Principatus*, io kedvel igirünk ő Felſegenek kapu ſzám ſzerint egy egy forintot, az utolſzori adonkkal be ſzolgáltatni. Az Szekely Vraink és Atyankfiai, miuel kőzzűlők ſokan Kapu ſzám ſzerint-is megh adgyák, azon kivűl igirnek ő Felſegenek ket ezer forintot. Kőnyörgűnk ő Felſegenek, mint Kmes Aſzonyunknak, vegye kedveſſen, è mellet ő Felſegenek ayanlyuk alazatos hűſeges ſzolgalatunkkal valo engedelmeſſegünket.

ARTICVLVS V.

Fogaras Váranak inſcriptioianak conſentialnak, ahoz tartozo inſcribalt loſzágok, az Poſſeſſoroknal ſumma le teteig, hagyattatnak.

NAgy halakat adunk az Vr Iſteñek Kmes Vrunk, hogj ő Sz. Felſege Felſegednek ez moſtani ſzent uy házaſſagat, Feiedelem Aſzonyunkkal ő Felſegével egyűt, bekeſſeges, egeſſeges állapáttal adta meg érni, és végben menni: Az Vr Iſten Felſegteket áldgya megh, éltesſe hoſzſzu ideig ſzegeny hazánknak, és magunknak is kőzőnſeges megmaradaſara: hogy peniglen Felſeged Kegyelmeſſen Fogaras várát minden tartományival eggyűt ő Felſegenek, az mi Kegyelmes Aſzonnyunknak *in dotem certam* ſzáz ezer Magyar forintban inſcribalta, egeſz Orſzágul mi-is igen iavallyuk, és *communi omnium noſtrorum conſenſu confirmallyuk*: Kivánnyuk az Felſeged Kegyelmes diſpoſitioia legyen őrőkős és állando; Eo Felſege az mi kegyelmes Aſzonyunk is ſokaig birhaſſa. Hogy penig Felſegtek az inſcribalt loſzágokat az bizonyos ſummaig *apud poſſeſſores* penzek le teteleig birniok engedte, Felſegtektűl nagy halaadaſſal veſzszűk.

ARTICVLVS VI.

Az Gyalogtartasban az 1623 eſztendőbeli Articulus confirmaltatik, Lovas tartas az fő rendeknek magá bőcsűletire hagyatik.

AZ mi az Lovaſink, és gyalogink allataſat nézi Kegyelmes Vrunk, arrol kőzőnſegeſſen valo végezeſink és Articuluſinkis extalnak. Az gyalogtartásban azért Felſeged Kegyelmes *annuentiaia* ſzerint az 1623. eſztendőbeli Articulus minden reſzeiben obſerváltaſſek, ugy hogy, az Iſpanok tiſztek és hivatallyok ſzerint azt fogyatkozás nélkűl exequállyak. Az lovas állatásból penig az fő rend viſellye és bőcsűllye ugy magát, hogy ſzűkſegnek ideien hazaiához ualo ſzeretetit mutathaſſa meg.

AR. VII.

ARTICVLVS VII.

Az Tordai Hidnak Vámia certa conditione confirmaltatik.

AZ Tordaiiak az mely *mandatumot impetraltanak* à hidnak vámia felöl Felſegedtöl Kegyelmes Vrunk: tudni illik ſok költſegeket ſzámlálván annak éppiteſere, hogy vám fizetes nélkül ſe rayta ſe mellette el ne mennenek, nekünk-is teczik *in re compenſam ſuarum expenſarum*; de illyen *Conditio*val: hogy az Nemeſſeg ſeámára vagy buzát, bort, es akar mi terhet viſznek öt el ſzegény költſeginek, vagy magunk ſzekerei, azokon ſemmi vámot ne vegyenek, hanem annekül bocsaſſak el öket.

ARTICVLVS VIII.

Huſzt Várának inſcriptioia *approbaltatik.*

HOgy Felſeged Kmes Vrunk az Tekintetes és Nagyſagos Groff Bethlen Iſtuán Gubernator Vrunknak ö Nagyſaganak Huſzt várat *pertinentiai*val és minden övedelmivel egyetembe az Aknaual eggyüt ötven ezer Aranyban inſcribaltat: Azt mi-is egesz Orſzágul mind harom nemzetöl akarjuk, approballyuk, ratificallyuk; az Felſeged attol emanaltatot Inſcriptionalis levele és abban ſpecificalt conditiök alat: Kivánnyuk-is az Vr Iſtentöl, hogy ö Nagyſaga Gubernator Vrunk Felſegedet kegyelmes Atyafia, és ö Nagyſaga ſzerelmes maradeki boldogul io ſzerencſeſſen birhaſſak.

ARTICVLVS IX.

Az vitezlö rend megſenyeteſiröl, és az Vduari kék gyalogok állapottyaban az elöbbeni Articulus obſervaltatik.

AZ Vitezlö rendet Kmes Vrunk, hogy Felſeged könyörgesünkre compeſcalni igirte, Fünek alazatoſson meg ſzolgallyuk, könyöregvén azö Felſegednek, hogy Vduári fö Capitannyanak ö knek, Felſeged az mint *ſeriò demandalt*, ennekutánna-is Felſeged kegyes annuentiaia accedallyon, és az malefactorokra, ö kegyelme erdemek ſzerint büntetſe meg. Az udvári kék gyalogok allapattya felöl-is, az mint Felſeged kegyelmeſſen reſolvalta magát, könyörgünk Felſegednek, az elöbbi erröl valo Articulusunkat Felſeged kegyelmeſſen obſervaltaſſa vélek.

ARTICVLVS X.

Az Iobbagy meg adaſa, és ſzökött ſzolga felöl valo elöbbeni Articulusok és proceſſus helyben hagyatik, az Nemes embereknek maiorſagok harminczadtol eximaltatnak.

AZ Iobbagyſag állapattya és mind meg adaſok felöl egy nehany uttal végeztünk, moſt-is Felſeged Kmes annuentiaiabol azon Articulusokat confirmallyuk. Az ſzökött ſzolgak felöl-is penig az regi Articulusok és proceſſusok obſervaltaſſanak mindenekben.

Az Harminczadoſok-is, hogy az elöbbeni io rend tartaſt obſervallyak, az Nemeſſegnek magok tarlaian termet buzáiokat, és minden egyeb majorſagokat megh ne harminczadollyak: ſöt ha buzaiokat tokinaban el adnak borért azt-is meg ne harminczadollyak, hogy könyörgesünkre Felſeged *annualt*, és kegyelmeſſen *reſolvalta* magat, *primo quoq; tempore*, erröl nekik *demanda*lni igirven, Felſegednek mint kegyelmes Vrunknak meg ſzolgallyuk.

ARTICVLVS XI.

Az Eccleſiaſtica perſonaknak in iniuriam Dominorum terreſtrium az korcſoma tartas interdicaltatik.

Hogy

HOgy az Ecclesiabeli szemelyeknek az *Dominus terrestrisek iniuriaiara* korcsomat tartani szabad ne legyen az előt-is el végeztűk volt: most-is végesztűk Országul, hogy az Ecclesiabeli rendek *salva eorundem dignitate* tartsak állapattyokhoz magokat: Korcsomat az *Dominus terrestris* kárara és akarattya ellen szabad ne legyen tartani, ha kik penig ez ellen cselekednek, szabadosson vágattassek ki az boroknak feneke.

ARTICVLVS XII.

Az Olah Pűspőkők az taxat az regi szokas szerint exigallyak.

AZ Olah Pűspőkők-is Kmes Vrunk, hogy szegeny Iobbaginkat ne Saczoltassak és mod nélkűl valo taxat raytok ne vegyenek, Felseged Kmes resolutioia szerint tartsak az regi szokashoz magokat, egesz Országul egy akarattal végeztűk: *alioquin* ha *excessus* találtatik kiváltképpen szolgáioktol, ha mi esik azokon magoknak tulaydonitsak.

ARTICVLVS XIII.

Az Arenda penz perceptioiarol valo provisio ő Felsegenek engedtétik.

AZ mi az Dezmasok állapáttyat illeti Kmes Vrunk, az Arenda penznek percipialasa felől, hogy Felseged kegyelmessen provideálni akar, Felsegednek mint Kegyelmes Vrunknak meg szolgallyuk.

ARTICVLVS XIV.

Az Gaszdalkodasnak állapattya.

AZ Gazdalkodas modgya felől, az mint Tavaly-is Kmes Vrűk, Felseged reánk valo kegyes Atyai gondviseleseből, *Generalis* Gyűlesűnkben végeztűnk vala aval sokan abutalván, mind Város és Falu helyeken szegeny kőssegűnket feletteb valo Saczoltatassal, gazdalkodassal erőltetik. Vegeztűk azért Kmes Vrunk most-is, Felseged Kmes resolutioia szerint, hogy az kik előbbi Articulusunk emanatioia utan effelet cselekedtenek, azok tőrvény szerint *in pœna quadringentorum florenorum* az első gyűlesen convincaltassanak, *iuxta brevium iudiciorum processum.* Az Katonakat és Drabantokat penig meg nevezvén és certificalván Capitanyoknak neveket effele modnélkűl valo maga viseletlen embereknek: Capitany Vramék erős *animadversioval* bűntessek meg őket erette. Melyről mindgyarast à læsa parsok attestaltassanak, és ne legyen *intempestiva* az *attestatio.* Penzeért penig tartozzek gazdálkodni az uton járonak à parazt ember, es szállást ingyē adni.

ARTICVLVS XV.

Taplocza nevő falu certis conditionibus *meg hagyatik, az Moldovai onnet valo ősvény be vágattassek.*

TAplocza dolgat az mi illeti Kegyelmes Vrunk, Orszagul kőnyőrgesűnkre, hogy Felseged helyben hatta illyen okkal es conditiok alat, Felsegednek megh szolgallyuk:

Hogy

BCU Cluj / Central University Library Cluj

hogy az Patronuſok ugy viſellyenek gondot reaiok, hogy ſemmi gonoſſag, tolvaylas, orgazdaſagh, lopas kőzőttek ne talaltaſſek, és ha valami gonoſz tevőket, tolvayokat, és orrokat kőzőttek vagy hatarokő értenek lenni, mindgyáráſt azokat tartozzanak meg fogni, és Iſpány kezehez vinni, ha penig azok oly feleſen volnanak, hogy az Falubeliek vellek nẽ birnanak, az Iſpányoknak ſzolga biráknak mindgyárt hirre tegyek az Tolvayokat penig ez idő alat maſoua ne igazitſak, alioquin ha ez ellen cſelekednenek ez után, és az comperialtatik, eo facto Felſeged, azt az falut őnnet mindgyaraſt el puſztittaſſa, és az lakoſit-is erdemek ſzerint meg bűnteſse.

Az Moldvara be iaro őſvént penig tellyeſſeggel, mi Felſegeddel egy értelemből, hogy el veſzteſſek, be vágaſſek, végeztűk.

ARTICVLVS XVI.

Hunyad és Szőrin vármegye magok költſegen valo követſegtől abſolvaltatik

HVnyad és Szőrin vármegyebeli Atyánkfiainak, az portara, és egyeb követſegekben valo iáráſok felől, Felſeged, hogy kegyelmeſſen reſolvalta magat, ő kegyelmeket ennek utánna nem akarván Felſeged magok kőltſegen, ſenki melle rendelni, mint Kegyelmes Vrunknak Felſegednek alazatoſſon meg ſzolgallyuk.

ARTICVLVS XVII.

Az Czigány Vaydaknak ſzokot fizeteſek in mediatate meg áll.

AZ Czigán vaydaſagnak állapottyat értyűk Kegyelmes Vrunk miben legyen: mi-is egeſz orſzagul annualunk annak, hogy à mit az előt à Cziganyink Vaydaioknak ſzoktak volt adni, ez után csak felevel tartozzanak.

ARTICVLVS XVIII.

Az Vrak és Nemeſſek ioſzagi egy onuſt viſellyenek.

KEgyelmes Vrunk az vrak joſzági à mint ez ideig mindenűt minden kőltſeg penzben, egyenlő tehre viſeleſt viſeltek ſzegény Iobbaginkkal, moſt-is Felſegeddel egy értelemből vegeztűk, hogy minden tehre viſeletre legyenek aſtrictuſok.

ART. XIX.

ARTICVLVS XIX.

Az Szekelyeknek hazokhoz valo ſo adáſrol, ô Felſege Kegyelmes reſolutioia.

MIvel Kegyelmes Vrunk az Szekély Atyankfiainak kónyórgeſekre hazokhoz valo elegedendô ſo adas felôl kegyelmeſſé reſolvalta és tiztviſelôinek errôl *ſeriò* demandalni igirte magat, Felſegednek mint Kegyelmes Vrunknak meg ſzolgallyuk.

ARTICVLVS XX.

Az Harom Szeki Poſtaknak poſtálkodaſokra kôltſeg adatik.

AZ miképpen Felſeged Kegyelmes Vrunk, az Harom ſzeki Atyánkfiai panaſzolkodaſokra à poſtalkodás dolgából valo difficultaſokat Kegyelmes ſzeme elôt viſelvén, ha mikor Felſeged maga és Orſzág közönſeges dolgaiban expediallya és Kapitanyok által küldezteti: hogy azoknak kôltſegekre az Vám jövedelmeből illendô kôltſeget ordinált Kapitanyok által: és magok kôltſegen publicumban ôket poſtalkodaſra nem kénſzeriti, alázatos hûſeggel ſzolgállyuk meg Felſegednek.

ARTICVLVS XXI.

Hogy Braſſoban az Váſarok napián el ado Marhaiokat minden rendek io penzen el adhaſſak vegeſtetik.

AZ mint ennek elôtte Kegyelmes Vrunk az Braſſai Vraink miat, az kûlsô rendek Sokadalom és Váſarnak ideien ſe buzáiokat, ſe egyeb marháiokat ket nappal elôb az Sokadalomnal és harmad napon-is 12. oraig, az Hauaſely, és egyeb helyéken lako Olahoknak-is io penzen ſzabadoſson el nẽ adhattak: Végeſztük Orſzágul Felſeged Kegyelmes tetzeſebôl, hogy ennek utánna ebbôl az regi *uſus* meg tartatván *indifferenter* minden rendeknek, à gabonat és égyeb marhaiokat io penzen el adni az váſar napian ſzabados legyen.

ARTICVLVS XXII.

Rikan, Zagonban, és Keſzdi váſarhelt az Nemes emberek, marháiok, Szekerektôl valo vám adás tolláltatik.

NAgy *difficul*taſunkra volt ez-is Kegyelmes Vrunk, hogy

az Ri-

az Rikaban, Zágonban és Keſzdi Váſárhelt, az Nemes emberek-nek marháiátol, ſzekeretől ekkedig vámot vőttenek, mely ſzabadſagtalanſagot Felſeged Kem̃eſſegeből tollálván kőz ůlůnk, végeſztůk Orſzágul, hogy ennek utánna *contra prærogativam Nobilitarem*, az Nemes emberek marhain ſzekerein vámot ne vegyenek, és azzal ne tartozzanak.

ARTICVLVS XXIII.

Az Kezdi vaſarhelyek, Ilye falviak Toriáiak, Sepſi Szentgyőrgyiek ßekek tőrvényetől el nem ßakaztatnak: Az Olah Orßágok uttyaira valo erőßegeknek éppiteſetől-is ki nem vetetnek.

AZ mi az Kezdi vaſarhelyek, Illyefaluiak és Toriaiák, és Sepſi ſzentgyőrgiek állapattyokat illeti Km̃es Vrunk, Felſegednek megh ſzolgallyuk, mint Km̃es Vrunknak, hogy azoknak-is Tőrvényeket az Székek Tőrvénytől el nem ſzakazttya, hanem az mint az Zetelakiaknak, ez el mult eſztendőben állapattyok felől Km̃eſſen *reſolualta* volt magat, az Tőrvény *proceßuſi*rol, ezeknek-is Tőrvények folyaſat azon állapattal hattá.

Annakfelette Km̃es Vrunk, mivel ez moſtani meg inditot kůlső Orſzagokra menő és be járo utakra épitendő erőſsegnek ſegiteſeből, az meg neuezet Vároſokat Falukat-is Felſeged *immunißa* nem tőtte, hanem, őket ebből eggyenlő Tereh viſeles ala ſubmitalta, Felſegedtől mint Km̃es Vrunktol alazatos halaadaſſal vőttůk.

ARTICVLVS XXIV.

Az mely Eccleſiabeli ſzemelyek, ſine diuortii, ſine alterius negotii, *más hůtőn levő Eccleſianak bůnteteſe előt hozza transfugiált embereket* abſol*valnak*, ſine ratione, illis certa pœna decernitur.

MInemů nagy confuſiok legyenek Kegyelmes Vrunk az Eccleſiakban, Prædicator Vraink ő kegyelmek relatioiabol értyůk: Tudni-illik, hogy az kůlőn kůlőn fele valláſon levő Tanitok magok határaban nem tartuán magokat, ha valamely ember valami vétket cselekedik, mellyert az Eccleſianak bůnteteſet érdemlene, nem megyen rea, hanem az aduerſariuſok kőze transfugial, azok-is mindgyart recipiallyak: Az hazaſoknak-is odáſaban, kőteſeben-is ſemmi io rend nem tartatik, mert auagy vérſegh vagy egyeb akadaly találtatik az matkaſok kőzt, melyre kepeſt nẽ copu-

consistaltathatnak, mindgyarast confugialnak az *adversarius*okhoz csak az Oláh Paphoz is, az kik *sine discrimine & examine copula*llyak őket: az szerint az házasokat, *citra ullas iustas divortii causas*, ha harmad *quindenara* valamellyik *pars nem compareal*, az mint hogy *comparealni* nem-is tartozik, *alienus* és *incompetens Iudex* előt mindgyart *divortiá*ltatnak: és igy *forum conscientiæ*, nem csak *in forum litigiosum transmutarunt*, hanem az Pogány Poligamiatis *sensim introhallyak*, holot vadnak immár sokan kiknek ket-harom feleségek vagyon. Vegeztük azért Országul, hogy valakik effele vetekben találtatnak, *compertæ rei veritate in amissione honorum & officii convinc*altassanak, ez penig az *Articulus* mind az negy *receptæ religion* valoknak egj arant suffragallyon.

ARTICVLVS XXV.

Maros Szeken minden rendeknek Iobbagiok az circalasban az Tiztek elöt compareallyanak.

AZ Maros szeki Atyánkfiai közt, az mely difficultasok voltanak eddig abból, hogy nemely fő emberek Ioszági az Szeknek törvénye szerint a circalasnak ideien az Tisztek eleiben megh felelni elő nem mentek, és az Szekkel egyenlő terhet viselni nem akartak. Vegeztük Országul *ex benigna Suæ Serenitatis annuentia*, hogy ennek utanna affeleból ne vonogassak magokat, és igy az miat az ollyaten faluban az *malefactor*ok ne *latitar*allyanak: hanem az Tisztek affeleknek *persequa*lassaban szabadoson *procedalhassanak*.

ARTICVLVS XXVI.

Arad Varmegyenek meg maradot reszе incorpo*raltatik Szarand varmegyehez.*

Látván kegyelmes Vrunk Aradvármegyenek pusztulasat, az meg maradot reszet, vegeztük Országul, hogy *incorporal*tassek Szarand varmegyehez.

ARTICVLVS XXVII.

Az Taxas Városok contributioia.

Colosvár adgyon	Fl.	2400.	Vdvarhely	Fl.	250.
Feiervár adgyon	fl.	200.	Szepsi-Sz. György		120.
Banffi Hunyad	fl.	250.	Illyefalva	fl.	120.
Kizdi Vasárhely	fl.	250.	Egeres adgyon	fl.	100.
Vizakna adgyon	fl.	250.	Nagy Almas	fl.	60.

Vdvar-

NOS

NOS itaq; præmissa Supplicatione Dominorum Regnicolarum Trium Nationum Regni Transsylvaniæ & partium Hungariæ Ditioni nostræ subiectarum, benignè exaudita & admissa præscriptos universos & singulos Articulos nobis modo præmisso præsentatos, præsentibus literis nostris de verbo adverbum sine diminutione & augmento aliquali inseri & inscribi facientes eosdemq; ac omnia & singula in eisdem contenta ratos, gratos & accepta habentes, approbavimus, ratificavimus & confirmavimus, offerentes nos benignè quod præmissa omnia in omnibus punctis, clausulis & Articulis tam nos ipsi observabimus, quam per alios quoslibet observari faciemus. Imò acceptamus approbamus, & ratificamus. Harum nostrarum vigore & Testimonio literarum mediante. Datũ in præscripta Civitate nostra Albalulia, die decima septima Mensis Iunij. Anno Domini Millesimo Sexcentesimo vigesimo Sexto.

ERDÉLYI MÚZ. EGYL. KÖNYVTÁRA KÉZIRATTÁR.

Imprimebat Martinus Mesaleni Typographus S. S.

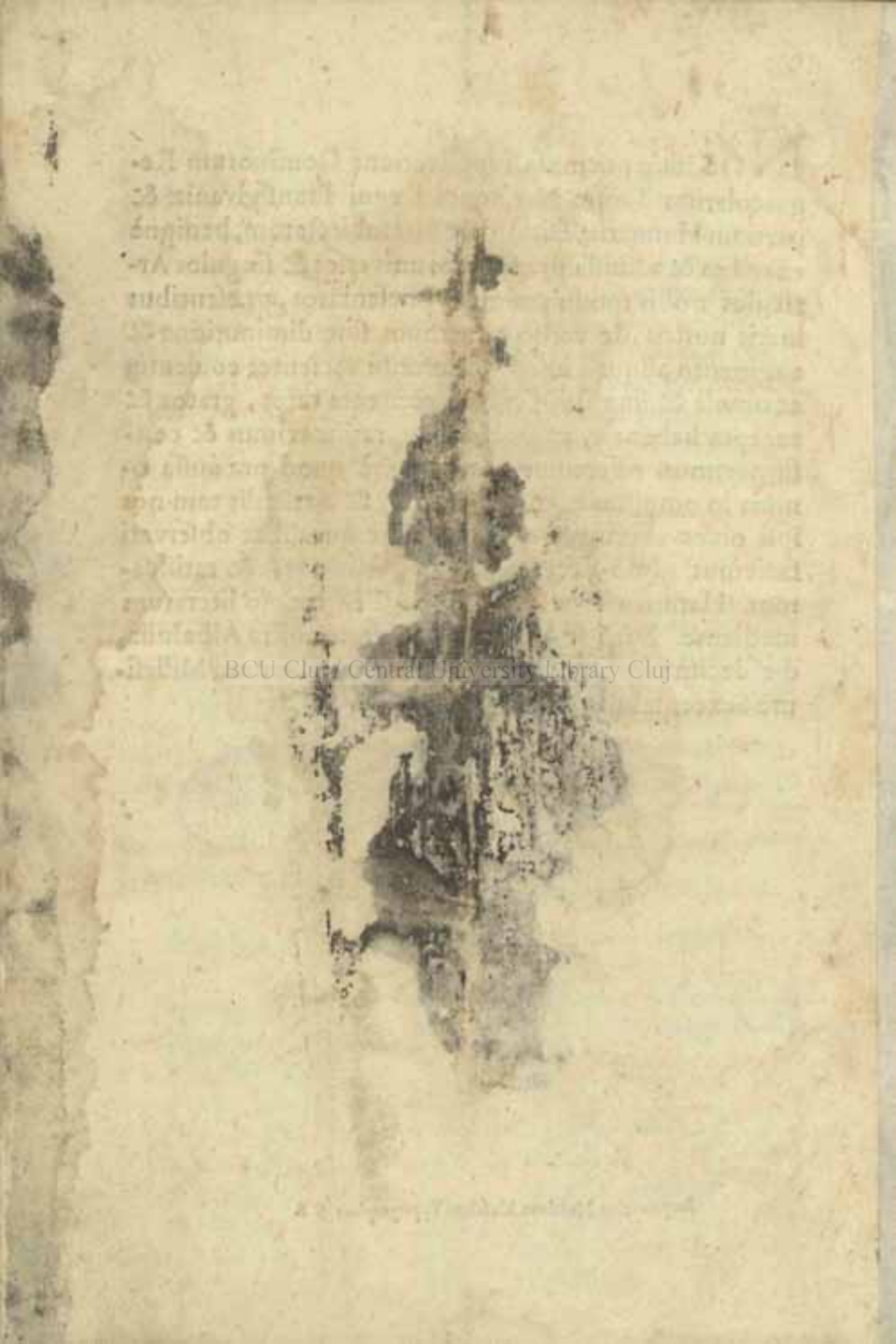
BCU Cluj / Central University Library Cluj